

William Schrikker Summer School

Het Expertisecentrum William Schrikker bestaat vijf jaar. Jaren waarin vol inspiratie en creativiteit is gewerkt aan het expliciteren en uitbreiden van expertise ten aanzien van kinderen en ouders met een beperking. Kinderen en ouders die hulp nodig hebben op het grensvlak van twee sectoren: Jeugdzorg en Gehandicaptenzorg. Dit lustrum willen we samen vieren. Zo is het idee voor de William Schrikker Summer School ontstaan. Dit 3-daagse evenement is bedoeld voor professionals werkzaam binnen de William Schrikker Groep en bij onze ketenpartners. Een aantal van u levert dan ook een actieve bijdrage aan het programma. In deze nieuwsbrief leest u meer over de inhoud en de wijze van aanmelden. Wij hopen van harte u daar te ontmoeten!

In deze tweede nieuwsbrief kunt u verder lezen over actuele ontwikkelingen en projecten waarbij het Expertisecentrum betrokken is en waarmee wij illustreren dat de gespecialiseerde jeugdzorg volop werkt aan verdere professionalisering, heel concreet en met 'het kind centraal'.

Marjan Boertjes
Directeur

Programma Summer School

Als de zomervakantie er bijna op zit, en er in de verte weer aan werk wordt gedacht, is daar de William Schrikker Summer School op 26, 27 en 28 augustus. De Summer School biedt gevarieerde en uitdagende activiteiten. Leren en ervaren op een andere manier. Hier alvast enkele highlights uit het programma.

- 'Onder het mes' staat op verschillende tijden op het programma en geeft de kans om zelf een therapie te beleven. Therapeuten van verschillende ketenpartners o.a. de Bascule en Tjallingahiem zorgen voor de invulling.
- Hoe gaan hulpverleners om met de dilemma's waar zij elke dag weer voor staan? 'Keuzes maken in moeilijke zaken' laat zien hoe dit kan (zie ook het artikel onder 'Services').
- Zijn advocaten van ouders tegenstanders? Praat mee in 'Advocaat van de duivel': een debat over dilemma's, jurisdisering en besluitvorming in de Jeugdzorg.
- In het filmhuis 'Moviescene' worden (doorlopend) films en documentaires vertoond over mensen die 'anders' zijn.
- Leren schrijven over werkervaringen. Altijd al willen doen, maar nog niet aan toegekomen? Doe mee aan 'Van de andere kant beschreven', o.l.v. een schrijfcoach of journalist.
- Signalen van seksueel misbruik of praten over seksueel misbruik in 'Alarmbellen en rooksignalen'. Leer de juiste vragen stellen en signalen herkennen.
- 'Uit je hoofd!' ontspannen en stress bestrijden met Yoga of de Dana-methode.

Centraal programma

Elke dag laten spraakmakende gasten hun kennis stromen tijdens het centrale programma:

- Dr. Martine F. Delfos over 'Communiceren en nieuwe media', de kansen en risico's voor mensen met een beperking op 26 augustus.
- Prof. Dr. Bram Orobio de Castro over 'Je bent zelf het instrument in de hulpverlening' op 27 augustus
- Prof. Dr. Rutger Jan van der Gaag over 'ASS, een stoornis in het autistisch spectrum, een beperking?' op 28 augustus.

Avondprogramma

De avonden van de Summer School worden gevuld met rondetafel gesprekken, discussies en debatten.

Op 26 augustus kan worden meegepraat tijdens een rondetafel gesprek over de meerwaarde van culturele diversiteit onder leiding van Noraly Beyer en Manouska Zeegelaar Breeveld.

Tijdens de tweede avond staat het debat 'Alle kansen voor kwetsbare kinderen' over kinderrechten voor kinderen met een beperking op het programma.

Informatie en aanmelden

Vooraf inschrijven voor de activiteiten van het dagprogramma is mogelijk, maar is niet verplicht. Het is ook mogelijk om op de dag zelf een keuze te maken uit de activiteiten die dan nog beschikbaar zijn.

Voor de avondprogramma's is vooraf inschrijven wel nodig: www.wsg.nu/summerschool

Services: een doorlopend aanbod

Als Expertisecentrum bieden wij een aantal doorlopende services aan de professionals werkzaam binnen de William Schrikker Groep, waaronder bijvoorbeeld de mogelijkheid het Expertiseteam te consulteren bij complexe casuïstiek en voorgenomen besluiten. Dit team bestaat, in wisselende samenstelling, uit twee GZ-psychologen en/of orthopedagogen en wordt afhankelijk van de adviesaanvraag aangevuld met een jurist of andere gewenste specialist.

In 2008 is het aantal adviesaanvragen sterk gegroeid. De ingewikkelde realiteit, botsende belangen en 'duivelse dilemma's' van een gezinsvoogd en inhoudelijk manager betekenen dat het vragen van advies getuigt van professioneel handelen. Consultatie van het Expertiseteam leidt tot aantoonbare kwaliteitsverbetering van de besluitvorming van inhoudelijk managers.

De adviesgesprekken leiden tot nieuwe inzichten, een betere onderbouwing van voorgenomen beleid en/of een bevestiging van gemaakte keuzes en geven handvatten voor verdere begeleiding. Ter illustratie een van de casussen:

Balkir is 15 jaar en komt uit Noord-Turkije. Hij wordt betrappt door de moeder van zijn 4-jarige buurjongetje Hakan in een situatie waarin Hakan zijn broek heeft uitgedaan. Althans: dat zegt de moeder van Hakan. Haar 'geheime agenda' kan zijn dat de dreigende echtscheidingssituatie waarin zij zich bevindt kan worden afgewend door een eerwraak-situatie. Balkir functioneert op het niveau van een 8-jarig kind, hij is lief en accepteert veel. De ouders accepteren zijn handicap. Vanwege de eerwraak die is uitgesproken is Balkir uit huis geplaatst voor zijn veiligheid. Zijn ouders zijn 'volgens de eerwraak-regels' naar de ouders van Hakan gegaan om te bespreken hoe de situatie opgelost kan worden. De ouders van Hakan staan hier niet voor open: 'Balkir moet dood'. Verhuizen, om de risico's te verminderen, helpt niet want de beide gezinnen komen elkaar toch tegen tijdens de vakanties in het kleine Turkse bergdorp waar beide families wonen. De kans bestaat dat de Kinderrechter de Ondertoezichtstelling wel verlengt maar de uithuisplaatsing niet. Balkir is dan duidelijk in gevaar. Wat te doen?

Het Expertiseteam kan ook geconsulteerd worden door externe professionals van bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg en MEE. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met jzeegers@wsg.nu

Projecten: ontwikkeling van visie, methodiek en werkwijzen

Het Expertisecentrum voert in opdracht projecten uit op het gebied van visieontwikkeling, methodiek en werkwijzen, alsmede samenwerkingsprojecten die voor de doelgroep van belang zijn. Wij werken voor interne en externe opdrachtgevers.

Anders Beschermd

De afgelopen twee jaar heeft het Expertisecentrum zich intensief bezig gehouden met de ontwikkeling van de Delta-methode Gezinsvoogdij bij de William Schrikker Jeugdbescherming. Begin 2007 kwam de nieuwe methode beschikbaar. Al snel werd duidelijk dat de methode voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling bij ouders met een verstandelijke beperking zeer waardevol was, maar wel vroeg om aanvulling. In nauwe afstemming met de ontwikkelaars van de Delta-methode (PI Research en Adviesbureau van Montfoort) en een pioniersteam gezinsvoogden van de William Schrikker Jeugdbescherming kwam die aanvulling tot stand: Anders Beschermd. Anders Beschermd focust op specifieke aandachtspunten in situaties waarin opvoedproblemen samen gaan met een beperking. Denk aan het organiseren van goede ondersteuning (een beperking gaat immers niet over) en de speciale aandacht die nodig is voor goede communicatie.

Inmiddels zijn we flink wat stappen verder. Alle gezinsvoogden zijn getraind in Anders Beschermd door onze eigen Delta-gecertificeerde trainers. In het Handboek van de Delta-methode is een hoofdstuk opgenomen over ouders met een licht verstandelijke beperking. Ter ondersteuning van het communiceren met de cliënt over de uitvoering van de hulpverlening zijn aangepaste versies van het Plan en de Actie-agenda ontwikkeld. De implementatie is in volle gang. De doorontwikkeling – want nadenken over methodisch werken is nooit af – heeft binnen de William Schrikker Jeugdbescherming een plek gekregen in de Deltawerkplaats: een kleine groep gezinsvoogden en middenkadermanagers, die alle toekomstige vragen rondom Delta en Anders Beschermd voortaan zullen behandelen. In het programma van de Summer School vindt u het werken met de Delta-methode terug in de activiteit 'Sparren naar succes'. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mlever@wsg.nu

Team dubbele maatregelen

Mitch, 15 jaar, zit op de Praktijkschool. Hij heeft een Jeugdreclasseringmaatregel opgelegd gekregen wegens diefstal met geweld en een Ondertoezichtstelling omdat het thuis uit de hand loopt: zijn moeder heeft geen vat op hem. Jeugdreclassering en jeugdbescherming; Handboekmethode en Deltamethode; straf en civiel. En een verstandelijke beperking. Ga er maar aan staan om die opdrachten goed uit te voeren...

Om de zorg voor deze jongeren te verbeteren is sinds een aantal maanden een pilot-team Dubbele Maatregelen operationeel. De Dubbele Maatregel-werkers worden in beide methoden getraind en zoeken naar manieren om straf- en civielrecht zo goed mogelijk te combineren. Een enthousiaste club! Aan het Expertisecentrum is gevraagd om, in nauwe samenwerking met dit team en vanuit de praktijkervaringen, een geïntegreerde werkwijze te ontwikkelen waarin de opdracht van de ondertoezichtstelling (het opheffen van de bedreigde ontwikkeling) en de opdracht van de jeugdreclassering (het verminderen van de kans op recidive) elkaar versterken. Doel is dat de jongeren een begeleidingsaanbod krijgen dat daadwerkelijk aansluit bij hun meervoudige ondersteuningsbehoeften. Met elkaar verkennen we de overlap, de verschillen en de frictie tussen beide methoden. Een interessant proces waarbij ook het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) betrokken is. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mlever@wsg.nu

Samenwerken rondom Antilliaanse Jeugd

In het kader van het project WeCare! zijn in samenwerking met de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ) in april 2009 op Curaçao 36 hulpverleners vanuit verschillende jeugdzorgorganisaties 3 dagen getraind in het herkennen en omgaan met Antilliaanse jongeren en ouders met een licht verstandelijke beperking. De problematiek van deze jongeren en ouders op de Antillen is groot terwijl een passende benadering en hulpaanbod nog nauwelijks aanwezig is. Specifieke aandacht is besteed aan het voorkomen van meervoudige problematiek, tekortschietend opvoederschap, overlastgevend gedrag en jeugdcriminaliteit en seksueel misbruik. De training is ontwikkeld door het Expertisecentrum en biedt behalve kennisoverdracht en uitwisseling vooral ook het oefenen van vaardigheden in het communiceren en aansluiten in de hulpverlening; met oog voor de beperking en mogelijkheden van deze doelgroep. Aansluitend zijn vier lokale trainers van de FAJ opgeleid om de training aan meerdere hulp- en zorgverleners op het eiland te kunnen gaan aanbieden.

In de komende uitvoeringsfase van het samenwerkingsproject, vanaf oktober 2009, zullen acht gezinsvoogden, jeugdreclasserders en pleegzorgwerkers van de William Schrikker Groep zes weken, in het kader van een leer-werktraject, mee gaan draaien in het primaire proces van onze collega-organisaties op Curaçao. Voor de Nederlandse werkers is de doelstelling hiervan vooral kennis en ervaring opdoen met de leefwereld, cultuur en problematiek van Antilliaanse jongeren en gezinnen. Na afloop zullen deze werkers effectiever kunnen aansluiten in de hulpverlening aan deze jongeren en ouders en hun opgedane kennis en ervaring gaan overdragen aan collega's. Tijdens de Summer School wordt aandacht besteed aan de uitwisseling met Curaçaose collega's in de activiteit 'Hopi Leuk!' Voor meer informatie kunt u contact opnemen met lschulten@wsg.nu

Opleidingscentrum: inhoud, coördinatie en samenhang

Binnen het Expertisecentrum is in 2008 een opleidingscentrum ingericht dat verantwoordelijk is voor de inhoud, coördinatie en samenhang van alle opleiding- en trainingsactiviteiten. Staffunctionaris Leren en Opleiden is Petra Stienstra. Naast interne cursussen en trainingen verzorgt het Expertisecentrum ook trainingen en opleidingen voor externe relaties.

Training Ouderbegeleiding in de Pleegzorg

Het is van groot belang voor het uit huis geplaatste kind in de pleegzorg, dat er door alle betrokkenen om het kind heen een optimale balans gezocht wordt tussen enerzijds het recht van een kind op bestaanszekerheid (een kind heeft er recht op te weten waar het thuis hoort en wie er voor hem zorgt) en anderzijds het recht van een kind op contact met zijn ouders. Mocht het contact met de ouders voor het kind bedreigend of schadelijk zijn, dan heeft het kind in elk geval recht op erkenning en bevestiging van de fundamentele loyaliteit naar zijn ouders. Voor de opvoedingsvariant in de pleegzorg betekent dit dat de betrokken werkers continue zullen moeten laveren tussen interventies die de totstandkoming van hechting aan het pleeggezin bevorderen en anderzijds interventies die tot doel hebben het contact tussen het kind en zijn ouders te bevorderen. In een aantal pleegzorgsituaties kan de pleegzorgbegeleiding en de begeleiding van de gezinsvoogd niet voorkomen dat het gaat 'knellen' en is een intensievere systeembegeleiding noodzakelijk.

Vanuit bovenstaande visie is de afgelopen twee jaar gewerkt aan de ontwikkeling van ouderbegeleiding in de opvoedingsvariant Pleegzorg. Om het zorgproduct 'Ouderbegeleiding in de Pleegzorg' aan te kunnen bieden is

door het Expertisecentrum een training ontwikkeld en een eerste groep pleegzorgwerkers getraind in het bieden van systeembegeleiding aan pleegouders en ouders ten bate van het kind. Al werkend zal de methodiek verder worden ontwikkeld, ook ten behoeve van de hulpverleningsvariant Pleegzorg. In de Summer School vindt u de visie van de William Schrikker Pleegzorg terug in de activiteit 'Pleegzorg niet zonder ouders'. Voor meer informatie over de training Ouderbegeleiding kunt u contact opnemen met jrijks@wsg.nu

Onderzoek: dichtbij de praktijk

Het Expertisecentrum werkt samen met verschillende universiteiten ten behoeve van onderwijs en onderzoek op het gebied van Jeugdzorg en Gehandicaptenzorg. Daarnaast bieden we jaarlijks een aantal Master-studenten een onderzoeksstage.

Deltamethode leidt tot meer tevredenheid

Het meest recente masteronderzoek is uitgevoerd door Ankie Bosch, student aan de Universiteit Utrecht. Zij heeft onderzoek gedaan naar cliënttevredenheid bij de William Schrikker Jeugdbescherming. Hierbij waren verschillende doelgroepen betrokken: ouders van kinderen met een Ondertoezichtstelling (OTS), jongeren met een OTS en scholen van kinderen met een OTS. In het onderzoek is onderscheid gemaakt tussen cliënten die worden begeleid door gezinsvoogden die werken met de Deltamethode en cliënten die worden begeleid door gezinsvoogden die nog niet 'Delta' werken. Uit het onderzoek blijkt dat gemiddeld gezien de cliënttevredenheid hoger is, wanneer de cliënten worden begeleid door een gezinsvoogd die werkt vanuit de Deltamethode. Wanneer er gekeken wordt naar de totale cliënttevredenheid blijkt dat deze hoog is. Dit wil zeggen dat, hoewel er sprake is van gedwongen hulpverlening, cliënten vaak heel tevreden zijn met de werkzaamheden van de gezinsvoogd! Voor meer informatie kunt u contact opnemen met jzeegers@wsg.nu

Belangenbehartiging: opinie en debat

Waar mogelijk levert het Expertisecentrum een bijdrage aan een genuanceerde beeldvorming van overheid, veld en publiek met betrekking tot de interferentie tussen een handicap of beperking en opgroei- en opvoedproblemen.

Presentatie in Nieuwspoor

In april verzorgde het Expertisecentrum in perscentrum Nieuwspoor in Den Haag een presentatie over relevante thema's in de gespecialiseerde jeugdzorg voor de Vaste Kamercommissie van Jeugd en Gezin van de Tweede Kamer.

Ingegaan werd op een drietal aspecten: de aard en de gevolgen van een verstandelijke beperking, de Gesloten Jeugdzorg en de 18+ problematiek.

Tijdens en na de presentatie ontstond een levendig en betrokken debat met de aanwezige Kamerleden.

Kinderrechten voor kinderen met een beperking: maken we het waar?

Tijdens de William Schrikker Summer School, op donderdagavond 27 augustus, organiseert het Expertisecentrum een Invitational met externe, betrokken deskundigen en publiek.

Over de struikelblokken, de dilemma's en de schijnbare onoverkomelijkheden die kinderen met een beperking in Nederland tegen komen bij het verzilveren van hun kinderrechten, maar óók over de (onbenutte) kansen en mogelijkheden, gaan we met een aantal betrokken deskundigen en een groep deskundige betrokkenen in debat. De inzet is dat ook kinderen met een beperking gaan behoren tot 'alle kinderen die in Nederland alle kansen krijgen'!

Expertisecentrum William Schrikker in de media

Levenslange en levensbrede ondersteuning. "... men lijkt het niet sexy te vinden aandacht te besteden aan de groep mensen die het nooit helemaal alleen zal kunnen".....zegt Marjan Boertjes, directeur van het Expertisecentrum William Schrikker in een interview over Jeugdzorg en politiek, in het blad Lokaal Bestuur.

Aan het samenwerkingsproject WeCare! en de training van hulpverleners op Curaçao werd aandacht besteed in het Antilliaans Dagblad van vrijdag 3 april.

Agenda extern

Augustus

- 26, 27, 28 augustus: William Schrikker Summerschool

September

- 7 september: Training basiskennis LVG voor Bureau Jeugdzorg Haaglanden
- 9 en 23 september: Training 2Tact, Dienstencentrum Westfriesland
- 23 en 30 september Training (eigen)Wijze Ouders, 's Heeren Loo